Kéky Lajos: Petőfi. Élet- és jellemrajz. Budapest, Athenaeum, 1922. 16-r. 123 l.

«E könyvecske feladatául azt tekinti, hogy a gazdag Petőfi-irodalom eredményeinek lelkiismeretes összefoglalásával megbízható képet nyújtson az érdeklődő művelt közönségnek s az ifjúságnak a költő életéről, egyéniségéről, költészetéről és jelentőségéről... Ilyen rövid s a nagyközönség érdeklődését szem előtt tartó élet- és jellemrajz hiányzik» a különben gazdag Petőfi-irodalomból.

Íme a szerző előrebocsátott megjegyzése, mellyel elejét veszi a kritika részéről való esetleges félreértetésnek e kis könyv minemüségét illetőleg. Kéky tehát szerény, de helyes és hasznos célt tűzött maga elé: irodalmunknak egy érezhető hiányát pótolni olyan Petőfi-*kompendium* megírásával, mely formailag választékos, nemesen ízléses, tartalmilag pedig minden részletében a tudomány mai álláspontjának magaslatán van s mindazt értékesíti, amit a Petőfire vonatkozó addigi megállapításokból jellemzetesen fontosnak tartunk. Ilyetén feladatát sikeresen oldotta meg, mert nemcsak szépen, tetszetősen, választékosan és mégis egyszerűen adja elő mondanivalóját, hanem világosan és szabatosan is, úgyhogy nincs egyetlen olyan sora sem, melyet kételkedve olvasnánk vagy épen ellenmondásra ösztökélne bennünket. A kézikönyvszerű munkának ilyennek kell lennie, Kéky könyve ilyen is; sőt szinte túlságosan is közkeletűnek érzik úgyszólván minden sora. Ez azonban nem az ő hibája, illetőleg nem is hiba, egyszerűen csak mutatója annak az igazságnak, hogy a Petőfi egyéniségére és költészetére vonatkozó irodalmi köztudat mily kevés eltérést tud felmutatni attól a képtől, melyet Gyulai rajzolt meg csaknem háromnegyed-századdal ezelőtt. Egy pár életrajzi adatot helyesbítettünk, költői egyéniségének egy-két vonását talán kimélyítettük, de voltaképen alig tettünk egyebet, mint gondoskodtunk a Gyulaitól megmintázott Petőfi-szobor «karban tartásáról». A Petőfi-irodalom terén jelentős továbblépésnek csak Horváth János nagyméretű művét tekinthetjük, de ez oly irányban halad, amelyben nem mindenki hajlandó követni. Úgy látszik, Kéky sem.

KISS-KÚN JÓZSEF.

Csahihen Károly: Szépirodalmi kritikusaink. (Stephaneum nyomda), 1923. K. 8-r. 89.

Ez a kis könyv többet akar adni, mint amennyit címében ígér, meg akarja rajzolni a magyar szépirodalmi kritika pályáját. Nehéz vállalkozás, mert olyan műfaj fejlődéséről kell képet adni, amelynek életét összefüggő előadásban még nem vázolták, sőt történetének előmunkálatai is igen hézagosak. Öt és fél ívre összeszorítani a rengeteg anyagot, hozzá gyakorlatlan kéznek, a lehetetlenséggel határos: valóban csodálatos, hogy a szerző, akinek nevével eddig csak hírlapokban és szépirodalmi lapokban találkoztunk ennyire is megtudott birkózni a nehézségekkel.

A kis dolgozat szerzőjének van két nagy érdeme: gondolkodó fő vannak eredeti nézetei, önálló fölfogása, talpraesett megjegyzései — ez az egyik; a másik az, hogy lelkiismeretesen áttalulmányozta a kritika első